

Yerel Yönetimlerin Uluslararası Spor Organizasyonlarındaki Rolü (EYOF 2017 - Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği) (*)

Hüseyin Avni ÖNDER (**)

Salih BATAL (***)

Öz: Türkiye’de, son 15 yılda birçok alanda olduğu gibi spor alanında da önemli yatırımlar yapılmıştır. Bu anlamda; 2017 yılında Erzurum’da gerçekleştirilen EYOF 2017, ülkemizin son dönemde gerçekleştirdiği en başarılı uluslararası spor organizasyonlarından biridir. Çalışmada öncelikle, Türkiye’de yerel yönetimlerin genel çerçevesi açıklanmış, mevzuat yönünden yerel yönetimlerin spor ile ilgili görev ve sorumlulukları irdelenmiştir. Sonrasında, uluslararası spor oyunları ve bu organizasyonların kentler üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde ise 11-18 Şubat 2017 tarihleri arasında Erzurum’da gerçekleştirilen “EYOF 2017 Erzurum” olarak ifade edilen 13. Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali değerlendirilmiştir. EYOF Organizasyon Komitesi bakımından Erzurum tecrübesinin sonuçları, “EYOF 2017 Erzurum” organizasyonun Türkiye ve Erzurum’a katkıları ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi ve kentin diğer paydaşlarının bu süreçteki rolü başlıca değerlendirme alanlarını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Uluslararası Spor Organizasyonları, EYOF 2017, Erzurum Büyükşehir Belediyesi.

The Role of Local Governments in International Sport Organizations (EYOF 2017 - Erzurum Metropolitan Municipality Example)

Abstract: In Turkey, in the last 15, important investments have been made in the sports field as well as in many areas. In this sense; EYOF 2017, held in Erzurum in 2017, is one of the most successful international sports organizations that our country has recently carried out. Firstly in this study, The general framework of local governments in Turkey explained, the duties and responsibilities of local administrations related to sport in terms of legislation were examined. Later on, international sports games and their impact on cities were discussed. In the final part of the study, the 13th European Youth Olympic Winter Festival, which was expressed as "EYOF 2017 Erzurum" held in Erzurum between 11-18 February 2017, was evaluated. The results of the experience of Erzurum in terms of the EYOF Organizing Committee contains major evaluation areas of the role of Erzurum Metropolitan Municipality and other stakeholders of the city in this process with contribution of "EYOF 2017 in Erzurum" to Erzurum and Turkey.

*) Bu Makale, Dr. Öğr. Üyesi Salih BATAL danışmanlığında, Hüseyin Avni Önder tarafından 2017 Yılında Yalova Üniversitesi S.B.E.’de Tamamlanan Uluslararası Spor Organizasyonlarında Yerel Yönetimlerin Rolü – EYOF 2017 Erzurum (Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği) İsimli Yüksek Lisans Tezinden Türetilmiştir.

**) Bilim Uzmanı, Uluslararası İlişkiler (e-posta: haonder@gmail.com)

***) Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm (e-posta: salihbatal@gmail.com)

Keywords: *Local Governments, International Sports Organizations, EYOF 2017, Erzurum Metropolitan Municipality.*

Makale Geliş Tarihi: 20.03.2018

Makale Kabul Tarihi: 03.06.2018

I.Giriş

Uluslararası spor organizasyonları giderek artan TV yayın hakları ve geliştirilen pazarlama ve sponsorluk stratejileri sayesinde yapıldığı ülkelere çok büyük artı değer katmaktadır. Bu organizasyonlara ev sahipliği yapmak, ülkelere maddi gelir getirmekten öte kazanımlar da sağlamaktadır. Ülkenin sporu, sporcusu ve gençliğine, spor tesisi altyapısına, kentin spor dışındaki genel altyapısının ıslahına, ülke ekonomisine, ihracatına, ülkeye yönelen yabancı yatırıma ve ülkenin dünyadaki imajına ve prestijine de büyük katkılar sağlamaktadır.

Olimpiyat Oyunları dışında Dünyadaki en önemli spor organizasyonlarından biri 14-18 yaşları arasındaki genç sporcular için en üst düzey uluslararası spor etkinliği olan Yaz ve Kış Avrupa Gençlik Olimpik Festivali'dir. Bu etkinlikler her iki senede bir farklı bir şehirde, Avrupa Olimpiyat Komiteleri girişimleriyle düzenlenmektedir. 13. Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali (EYOF 2017) de 12-17 Şubat 2017 tarihlerinde Erzurum'da gerçekleştirilmiştir.

Bugüne kadar birbirinden önemli uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapan Erzurum'un, EYOF 2017 kapsamındaki hazırlıkları çok kısa sürede tamamlaması ve başarılı bir organizasyon performansı sergilemesi, Türkiye'nin uluslararası spor kamuoyundaki güvenilirliğini ve prestijini artırmıştır. Ayrıca Erzurum kentinin tüm dünya tarafından tanınmasını sağlayarak, gelişimine önemli katkılar sunmuştur.

II. Türkiye'de Yerel Yönetimler

Yerel yönetimin ne olduğuna ilişkin idari, mali ve siyasi yönlerden bakarak çeşitli tanımlar yapmak mümkündür. Ancak konunun çerçevesine uygun olarak kısa bir tanım yapmak gerekirse; yerel halkın, kamusal ve yerel nitelikli ihtiyaçlarını karşılamakla görevli yönetim birimleri aklımıza gelecektir. Ancak yerel yönetimlerin doğru bir biçimde tanımlanabilmesi için, temel özellikleri ile birlikte daha geniş bir tanıma ihtiyaç vardır. Böyle bir tanıma anayasamızın 127. Maddesinde rastlamak mümkündür. Buna göre yerel yönetimler, "il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir". Yerel yönetimler, tüm dünyada kamu yönetimin en önemli unsurlarından biridir. Yerel

yönetimlerin güçlü bir biçimde varlıklarını sürdürebilmeleri, ülkelerin demokrasi düzeylerine bağlıdır. Yerel yönetimler, demokrasi açısından önemli olduğu kadar, yerel nitelikli kamu hizmetlerinin verimliliğinin ve etkililiğinin sağlanması bakımından da hayati kurumlardır (Eryılmaz, 2016: 171)

Yerel yönetim, siyasal, hukuki bir kavram ve sosyal-idari bir kurum olarak geç ortaçağ Avrupa'sının bir ürünüdür. Kendi mali kaynaklarını kendi karar organları aracılığıyla kullanan özerk bir yapı ve bu yapının tüzel kişilik kazanması yoluyla kentlerin özgürleşmesi; 12. Yüzyıl Avrupa'sında başlayan ve etkileri bugüne kadar uzanan tarihsel bir olgudur. Çağdaş anlamda yerel yönetim, salt bir idari organ değildir. Aynı zamanda bir siyasal katılma biçimidir. Yerel yönetimin, yönetilenlerdeki bu bilinçle birlikte, merkezi hükümet karşısında var olması gerekir. Merkezi yönetimin de bunu tanınması ve kabul etmesi bir başka koşuldur. Osmanlı İmparatorluğu'nda bu anlamda modern yerel yönetimin kuruluşu, ancak Tanzimat ile birlikte mümkün olmuştur (Ortaylı, 2011: 1-15). Türkiye'de batılı manada reform çalışmaları da Tanzimat ile başlamıştır (Eryiğit ve Yörükoğlu, 2011: 17).

Yerel yönetim mevzuatımız anayasadan başlamak üzere çeşitli kanun ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Buna göre ülkemizde köy, belediye ve il özel idaresi olmak üzere üçlü bir yerel yönetim örgütlenmesi ve buna bağlı olarak da yerel yönetimlerin kuruluşu, görevleri ve yetkileri ile ilgili kanunlar bulunmaktadır.

A. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Spor ile İlgili Görev ve Sorumlulukları

Türkiye'de, diğer pek çok alanda olduğu gibi spor hizmetleri de merkezîyetçi bir anlayışla yürütülmektedir. Ancak son yıllarda Dünya'da küreselleşme ve yerelleşme şeklinde yaşanan süreç, yerel dinamikleri ve değerleri daha fazla ön plana çıkarmaktadır. Bu süreç yerel yönetimleri de gerek organizasyon yapılarında ve iş süreçlerinde; gerekse yerine getirdikleri fonksiyonlarda yenilenmeye ve değişime zorlamaktadır (Batal, 2015: 220). Yaşanan bütün bu gelişmelerin de etkisiyle ve özellikle 2005 yılından sonra yapılan düzenlemelerle birlikte yerel yönetimler de spor alanında varlık göstermeye başlamışlardır. Yeni düzenlemelerle birlikte yerel yönetimlere de spora ilişkin önemli görevler ve yetkiler verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun belediyenin görev ve sorumlulukları başlıklı 14. maddesi uyarınca belediyeler, mahalli ve müşterek nitelikte olmak şartıyla; gençlik ve spor ile ilgili hizmetleri yapar veya yaptırır. Yine aynı kanuna göre belediyeler; "gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya

derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir” (Belediye Kanunu: Madde - 14).

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Büyükşehir belediyelerine sporun desteklenmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin olarak son derece geniş bir alan açmıştır. Buna göre; Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdi yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek, Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır. (Büyükşehir Belediyesi Kanunu: Madde -7) Ayrıca Büyükşehir belediye meclisi bünyesinde; imar ve bayındırlık komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu, plân ve bütçe komisyonu ve ulaşım komisyonu ile birlikte eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu da kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonları arasında yer almaktadır. (Büyükşehir Belediyesi Kanunu: Madde - 15). 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun Büyükşehir belediyesinin giderleri başlıklı 24. maddesinde de spor, sosyal, kültürel ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler, Büyükşehir belediyelerinin yapacağı resmi giderleri arasında sayılmıştır.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun İl özel idaresinin görev ve sorumlulukları başlıklı 6. maddesinde il özel idarelerinin yerel ve müşterek nitelikli olmak koşuluyla; il içerisinde gençlik ve spor ile ilgili hizmetleri yapmakla görevli ve yetkili olduğu ifade edilmiştir.

442 sayılı Köy Kanunu’nda da en küçük yerel yönetim birimi olan köyün spor alanındaki görevlerine ilişkin hükümler bulunmaktadır. Buna göre; köyde güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunlarını yaptırmak, köylünün isteğine bağlı olan işler arasında yer almaktadır (Köy Kanunu: Madde - 14).

Özellikle son yıllarda bazı yerel yönetimler ortak sportif organizasyonlar da yapmaktadırlar. Ülkemizde de bu amaçla birlik oluşturma girişimleri mevcut olup 01/05/2017 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile kuruluşu onaylanan Yağlı Güreş Düzenleyen Kentler Birliği bu çerçevedeki ilk somut adımdır (Resmi Gazete, 2017, 30085).

III. Uluslararası Spor Organizasyonları Ve Kent İlişkisi

Uluslararası spor organizasyonları arasında en eski, en büyük ve en prestijli olanı olimpiyat oyunlarıdır. 1896’da ilk kez Yunanistan’da Atina’da düzenlenen (Modern)

Olimpiyatlar, o tarihten itibaren II. Dünya Savaşı haricinde her dört yılda bir istisnasız yapılmıştır (Örmeci, 2016);

Şimdiye kadar 31 kere düzenlenen ancak 29 defa gerçekleştirilebilen (bir tanesi iki ülkede) Olimpiyat Oyunları'na ABD 4, İngiltere 3, Almanya 3, Fransa 2, Yunanistan 2, İsveç 2, Avustralya 2, Belçika 1, Hollanda 1, Finlandiya 1, İtalya 1, Japonya 1, Meksika 1, Kanada 1, Rusya 1, Güney Kore 1, İspanya 1, Çin 1 ve Brezilya 1 defa ev sahipliği yapmıştır. 2020 yılında, Japonya, Olimpiyat Oyunları'na ikinci defa ev sahipliği yapacaktır.

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu da dahil olmak üzere 1908 Londra Olimpiyatları'ndan bu yana düzenlenen neredeyse bütün olimpiyat oyunlarına katılmış ve sporcularımız güreş başta olmak üzere boks, halter, eskrim, yüzme, atletizm ve atıcılık gibi dallarda madalyalar kazanmıştır. Ancak Türkiye'nin de dahil olduğu hiçbir Müslüman ülke, olimpiyatlara ev sahipliği yapamamış ve olimpiyat meşalesi bugüne kadar herhangi bir İslam şehrinde tutuşturulamamıştır.

Uluslararası nitelikli büyük spor organizasyonları, önceki yıllarda ülkeler için ciddi bir masraf olarak görülürken, özellikle son yıllarda gelişmekte olan ülkeler tarafından ev sahibi olabilmek için birbirleriyle yarıştıkları bir sektör haline gelmiştir. Çünkü önemli boyuttaki organizasyonlar ülkelerin altyapı, üst yapı, turizm tesisleri, ekonomik gelişimleri, tanıtımları için önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Uluslararası spor organizasyonlarını izlemek veya katılmak için dünyanın çeşitli yerlerinden insanlar seyahat etmekte ve ekonomik etkileşim yaşanmaktadır. Bu sebeple uluslararası spor organizasyonları küresel boyutta bir öneme sahiptir (Güçer ve Silik, 2016: 150).

Olimpiyatlar dışında Formula 1, FİFA Dünya Kupası, Tour de France, Wimbledon Tenis Şampiyonası, Avrupa Rugby Kupası, Avrupa Yüzme Şampiyonası, Dünya Atletizm Şampiyonası, UEFA Şampiyonlar Ligi, Universiade ve EYOF gibi organizasyonlar günümüzün popüler spor etkinlikleridir (Çakıcı ve Yavuz, 2014: 4).

A. Uluslararası Sportif Organizasyonların Ev Sahibi Kentlere Etkisi ve Katkısı

Kentler, uluslararası nitelikli ve büyük ölçekli sportif organizasyonlara ev sahipliği yapmak noktasında, günümüzde oldukça isteklidir. Kentin sosyo-mekânsal geleceği için bir vizyon çizmek ve kenti dünya kamuoyuna tanıtmak bir destinasyon haline gelmek kentlerin bu isteğini artıran temel motivasyon kaynağıdır. Dünya'da ki en büyük spor organizasyonu olan olimpiyatlar, bu kapsamda değerlendirilen en önemli etkinliktir. Sadece olimpiyat ev sahibi kent değil, o olimpiyatlar için aday olan ve yarışan kentler de bu organizasyonun mekânsal etkilerini yaşamaktadırlar. Kentler birbirleriyle amansız bir şekilde yarışıp en iyi adaylık dosyalarını hazırlamaya çalışmakta, bu niyetle de kent içinde hem spor tesisleri, hem de kentsel altyapı anlamında büyük-ölçekli ve pahalı

yatırımlar yapmaktadırlar (Erten, 2012, s.17). Ayrıca bu tür etkinliklere ev sahipliği yapmak, saygınlık ve uluslararası rekabet anlamında önemli bir unsur olarak görülmektedir.

Olimpiyatlar başta olmak üzere, neredeyse bütün uluslararası sportif organizasyonlar ev sahibi kentin adıyla anılmaktadır. Uzun ve profesyonel bir adaylık süreci söz konusu olup organizasyonun verileceği kent her yönüyle incelenmektedir. İklim, siyasi yapı, sosyal yapı, ekonomik kapasite, o ülkede insanların spora verdiği önem ve bilgi, ev sahibi kentin seçilmesinde önemli kriterler olarak değerlendirilmektedir (Seçilmiş, 2004: 50).

Büyük ölçekli uluslararası sportif organizasyonlar nedeniyle yapılan yatırımların kent hayatıyla bütünleşmesi ve kentsel yaşama katkıda bulunabilmesi için kültürel ve toplumsal altyapıların, belli plan ve programlar dâhilinde ve sürdürülebilir bir biçimde tasarlanması gerekmektedir. Bu tür büyük etkinliklerin yerel ölçekteki katkıları şu şekilde sıralanabilir (Karaca, 2012: 43): Tanıtım ve reklam, yatırım ve fon çekme, kentsel peyzaj, spor turizminin gelişmesi, uluslararası standartta tesisler ve altyapı, kentlerdeki sportif alt yapının güçlenmesi, kentte spor kültürünün geliştirilmesi, kentsel dönüşüm ve iyileştirme ve kalkınma politikalarının çeşitlenmesi, gibi yerel ve ulusal katkıları olabilir.

Dünyada son 10 yılda 90 milyonu aşkın insan, Olimpiyatlar, Dünya Kupası gibi büyük spor etkinlikleri için seyahat etmiş ve bu etkinlikleri yerinde izlemiştir. Bunların 13 milyonunu bu spor etkinliklerini izlemek için yurt dışına çıkanlar oluştururken; bu amaçla yurt dışına gidenlerin bu ülkelerde yaptığı harcama da 10 milyar doları bulmuştur (TÜRSAB, 2015: 3). Bu genel veriler, uluslararası sportif organizasyonların yarattığı ekonomik etkiyi göstermesi ve küresel ölçekteki mobilizasyon bakımından son derece çarpıcıdır.

1980'li yıllara kadar ev sahibi ülkelere ekonomik bakımdan büyük yük getiren uluslararası spor organizasyonları itibaren önemli birer kazanç kapısı haline gelmiştir. 1996 yılında Atlanta'da düzenlenen Olimpiyat Oyunlarının yarattığı ekonomik hareket 5.1 milyar dolar (yaklaşık 18,1 milyar TL10) olmuştur. İngiltere'de düzenlenen Euro 96 da ekonomik etkileriyle (280,000 ziyaretçi seyirci ve gazetecilerin harcamaları 120 milyon sterlin (yaklaşık 568 milyon TL11), bunların bölge otellerine yarattığı 900,000 yatak / gece iş ve 4.000 tam zamanlı iş/sene) büyük bir başarı kabul edilmektedir (Doğu, 2006).

Spor organizasyonlarına ev sahipliği yapan kentlerin, birçok alt yapı yatırımları ve spor tesisleri yapmaları gerekmektedir. Dolayısıyla ev sahibi kentlerin ve karşılaşmaların yapılacağı alanlardaki olumsuzlukların giderilmeli ve tehdit oluşturan zayıf yönler düzeltilmelidir. Turizm ve spor turizmi konusunda yetişmiş insan gücü eksikliğinin

tamamlanması, konaklamanın daha güvenli ve konforlu hale getirilmesi, yarışmaların düzenlendiği salonların uluslararası standartlara getirilmesi ve ulaşımın uygun bir biçimde planlanması gerekmektedir (Güçer ve Silik, 2016: 166).

Gönüllüler de gerek kentteki organizasyonun başarısı ve gerekse prestiji bakımından büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde son yıllarda gerçekleştirilen uluslararası spor organizasyonlarından; 2005 Dünya Üniversiteler Yaz Oyunları'nda yaklaşık 9000, 2010 FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası'nda yaklaşık 700, 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları'nda yaklaşık 2500, 2013 FIFA 20 Yaş Altı Dünya Kupası'nda yaklaşık 2500 ve 2013 Akdeniz Oyunları'nda yine yaklaşık 5000 gönüllü görev yapmıştır (Fişne ve Karagöz, 2016: 2).

Uluslararası mega spor organizasyonları, organizasyon kapsamındaki spor müsabakaları ve turnuvaya dair haberler bütün dünya ülkelerinde televizyon, gazete ve internet vasıtasıyla organizasyon süresince sporseverlere ulaştırılmaktadır. Bu durumda organizasyonu yapan ülkenin ve turnuvaya ev sahipliği yapan kentlerin de bilinirliği küresel düzeyde artmaktadır. Örneğin; Avusturya ve İsviçre ortak yapımı 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda, Viyana, Salzburg, Klagenfurt ve Innsbruck (Avusturya) ile Cenevre, Zürih, Basel ve Bern kentlerinde 31 karşılaşma oynanmış ve şampiyona boyunca oynanan bu maçlar, 231 ülkede 155 milyon kişi tarafından televizyon karşısında seyredilmiştir. Turnuvanın resmi internet sitesi olan euro2008.com'u sadece turnuvanın düzenlendiği Haziran ayı içerisinde 61 milyon kullanıcı ziyaret etmiş ve sitenin açıldığı Şubat 2008'den turnuvanın bitimine kadar olan süreçte ise internet sitesinin ana sayfası 1.3 milyar kere görüntülenmiştir (İmamoğulları, 2012: 14).

Gelişen altyapı olanakları, ciddi tesisleşme hamlesi, hemen her türlü spor organizasyonunu yapmasına olanak sağlayan iklim çeşitliliği, uluslararası spor organizasyonu yapma kabiliyeti ve birikimi, gelişmiş hizmet ve konaklama sektörü, nüfusun yaklaşık yarısını oluşturan gençlerin spora yoğun ilgisiyle Türkiye, son 15 yılda 100'ün üzerinde uluslararası spor organizasyonuna başarıyla imza atmıştır. Türkiye, Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında gerçekleştirilmek üzere ekonomik ve sosyal anlamda bir takım büyük hedeflere odaklanmıştır (Diyarbakırlıoğlu ve Gürsoy, 2015: 38). Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı uluslararası sportif organizasyonları da 2023 Vizyonu olarak ifade edilen bu hedeflerin bir parçası olarak görmek gerekir (Karaca ve Beyhan, 2017: 41);

Türkiye'de yapılan uluslararası büyük sportif organizasyonların genellikle görece daha gelişmiş ve metropol kentlerde düzenlendiği görülmektedir. Hiç şüphesiz bunun en önemli nedeni, ulaşım, iletişim, alt yapı, tesis, güvenlik, konaklama imkânları gibi uluslararası kriterlerin daha çok bu kentlerde sağlanabilmesidir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 24. Maddesine göre, Büyükşehir belediyelerinin spor, sosyal,

kültürel ve bilimsel etkinlikler için bütçelerinden kaynak ayrabilmesi de özellikle İstanbul, İzmir, Samsun, Mersin, Erzurum gibi illerimizi uluslararası sportif organizasyonlar için daha küçük ölçekli kentlere göre avantajlı hale getirmektedir.

IV. EYOF 2017 – Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği

EYOF kısa adıyla bilinen Avrupa Gençlik Olimpik Festivali, Avrupalı 50 üye ülkenin katılımıyla iki yılda bir gerçekleştirilen önemli bir uluslararası spor etkinliğidir. Oyunlar, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (International Olympic Committee) IOC himayesinde, Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği (Association of European Olympic Committees) EOC tarafından düzenlenmektedir. 14-18 yaşları arasındaki Avrupalı genç sporcular için en üst düzey spor organizasyonu olan EYOF, yaz ve kış festivalleri şeklinde gerçekleştirilmektedir. Yaz oyunlarına yaklaşık 3600, kış oyunlarına katılan sporcu sayısı ise yaklaşık 1600 civarındadır (EYOF, 2017). EYOF yaz ve kış olimpiyat festivalleri genç sporcuların olimpiyat kariyerlerinin başlangıcı kabul edilmektedir.

Esas itibarıyla Avrupa gençliğine ulaşmayı hedefleyen bir spor organizasyonu olan EYOF'un temel ilkeleri Uluslararası Olimpiyat Tüzüğüne dayanmaktadır. 8 Aralık 2012 tarihinde İtalya'nın başkenti Roma'da yapılan EOC Genel Kurulu'nda kabul edilen EYOF Tüzüğü'nde yer alan ilkeler şunlardır (EOC, 2012: 3):

- Olimpizm dengeli bir şekilde vücudun, iradenin ve beynin tüm niteliklerini çalıştıran ve birleştiren bir yaşam felsefesidir. Sporu kültür ve eğitim ile kaynaştıran olimpizm, çaba harcamanın verdiği mutluluğu, iyi bir örnek sunmanın eğitimsel değerini, sosyal sorumluluğu ve evrensel temel etik prensiplere yönelik saygıya dayalı yaşam tarzını oluşturmayı amaçlamaktadır.
- Olimpizmin hedefi sporu insanlığın uyumlu gelişimine sunmak, insanlığa saygının korunmasına yönelik barışçıl bir toplumun oluşmasını sağlamaktır.
- Olimpik Hareketin hedefi, ayrımcılığa olmaksızın, olimpiyat ruhu içinde, dostluk, dayanışma ve adil oyun ruhuyla karşılıklı anlayışı gerektiren bir biçimde spor yoluyla gençleri eğiterek, daha iyi bir dünya kurmaya katkıda bulunmaktır.

Organizasyonun ev sahipliği için 19-21 Kasım 2014 tarihleri arasında Bakü'de düzenlenen EOC Genel Kurulu'nda oylama yapılmıştır. Oylama neticesinde, Erzurum 2019 EYOF ev sahipliğini yapmaya hak kazanmıştır. Oylama öncesi birinci oturumda Erzurum; Slovakya, Finlandiya ve Belarus ile yarışmıştır. Ancak, bu ülkelerin EYOF için tesis yapma ihtiyacı olduğundan bu ülkeler sabah oturumunda dosya üzerinde yapılan incelemede elenmişler ve Erzurum, öğleden sonraki sözlü sunu oturumuna tek aday olarak çıkmıştır. Bakü'deki EOC Genel Kurulu'nda yapılan sunumun ardından tek aday olan Erzurum, toplantıya katılan 49 üyenin desteğini alarak ev sahibi olmuştur.

(BYEGM, 2014). Bakü'deki toplantıda aday olan Finlandiya'nın Vuokatti, Slovakya'nın Kosice ve Belarus'un Minsk kentlerinin ön turda elenerek Erzurum'un oylamaya tek başına katılması; daha önce 2017 EYOF'u alan Bosna Hersek'in Saraybosna şehri ile tarihlerin takas yapılması, Türkiye'nin tesis, alt yapı ve organizasyonel kapasitesini göstermesi ve Erzurum'un uluslararası prestijinin artması bakımından önem taşımaktadır.

19-22 Kasım 2015 tarihlerinde Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'da yapılan ve Saraybosna ile Erzurum'un organizasyon tarihlerinin takas edildiği EOC 44. Genel Kurulu'nda; 2019 EYOF Yaz Festivali Belarus'un Minsk şehrine (EOC, 2017), 20-21 Kasım 2016 tarihlerinde Minsk'te yapılan EOC 44. Genel Kurulu'nda da EYOF 2021 kış etkinliğinin ev sahipliğini Vuokatti, yaz etkinliğinin evsahipliğini ise Kosice, Slovakia kazanmıştır (EYOF, 2016).

A. Erzurum Büyükşehir Belediyesinin EYOF'a Etkisi ve Katkısı

Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin vizyonu, 2015-2019 Stratejik Planı'nda "Erzurum'u bölgesinde lider, yaşam kalitesi yüksek, modern, turizm ve spor başkenti haline getirmek" olarak ifade edilmiştir (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2014: 101). Erzurum'un 2011 yılındaki UNIVERSIAD'dan sonra EYOF'a da talip olması esas itibarıyla bu vizyonun bir sonucudur. Erzurum Büyükşehir Belediyesi 2015 - 2019 Stratejik Planında yer alan SWOT analizinde, 25. Dünya Üniversitelerarası Kış Oyunlarının Erzurum'da yapılmış olması, şehrin güçlü yönlerinden biri olarak ifade edilmiş ve spor tesislerinin uygun olması nedeniyle, her türlü ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarına aday olmak kentin önündeki fırsatlar arasında sayılmıştır (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2014: 99-101).

Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Kamuran Özden, Erzurum Vali Yardımcısı Ertuğrul Egemen, Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muammer Yaylalı, Türkiye Kayak Federasyonu Başkanı Erol Mehmet Yarar, Türkiye Buz Pateni Federasyonu Başkanı Dr. Dilek Okuyucu'dan oluşan Adaylık Başvuru Komisyonu'nda yer almış ve 21-22 Kasım 2014 tarihlerinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleştirilen Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği (EOC) 43. Genel Kurulu'na katılmıştır. Erzurum'un EYOF 2019 adaylık süreci, organizasyonun 2017 yılına alınması ve başarılı bir biçimde gerçekleştirilmesinde Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin destekleyici rolünün büyük payı bulunmaktadır. 19-21 Kasım 2015 tarihinde Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'ta gerçekleştirilen 44. EOC Genel Kurulu'nda 2017 organizasyonunun ev sahipliğini Erzurum resmen almış; Genel kurulda gerçekleştirilen imza töreninde anlaşma metnine; Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı adına Müsteşar Yardımcısı Kamuran Özden, Erzurum'u temsilen Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen,

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı Prof. Dr. Uğur Erdener ile birlikte EOC Başkanı Patrick Hickey imza atmıştır. Aynı toplantıda 2017 Olimpiyat Bayrağı da Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı'na teslim edilmiştir (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2015).

Olimpik Hareketin ve ideallerinin devam etmesini sağlamak, Aday Kentlerin görevidir. Bunun için EYOF organizasyonu ile ilgili olarak çocuklar ve gençler arasında bir motivasyon programı (eğitim programı, spor programı) uygulanması ve olimpiyat ruhunun kentte içselleştirilmesi gerekmektedir. (EOC, 2013: 23). Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan Kış Spor Okulları EYOF'un tanıtılması ve olimpiyat ruhunun kentte yerleştirilmesi için önemli bir işleve sahiptir. Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan spor okullarında 7-14 yaş aralığındaki çocuklara buz pateni, buz hokeyi, curling gibi kış sporlarının yanı sıra yüzme, jimnastik, basketbol, voleybol gibi toplam 17 branşta eğitim verilmiş ve çocukların ulaşım, iase ve spor malzemesi ihtiyaçları Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanmıştır. Ayrıca eğitimlerde yetenekli olan gençler spor klüplerine yönlendirilerek profesyonel lisans sahibi olmaları sağlanmaktadır (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2017: 111). Bu çerçevede 2016 yılında 5 bin öğrenciye kayak eğitimi verilmiştir (Erzurum Büyükşehir, 2016: 15).

EYOF, Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından şehrin tanıtımı ve gelişimi için önemli bir fırsat olarak görülmüştür. Erzurum'u sporda Davos yapmak hedefine ulaşmak için önemli bir araç olarak değerlendirilen EYOF Erzurum 2017 organizasyonu için Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından alt yapı ve tesislerin yapım ve onarımları gerçekleştirilmiştir (Erzurum Büyükşehir, 2015: 4). Bu çerçevede atılan en önemli adım ise EYOF Erzurum 2017 organizasyonundan birkaç ay önce Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezlerinin, Özelleştirme İdaresi tarafından Erzurum Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesi olmuştur (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2016). Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Özelleştirme İdaresi'nden devraldığı Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezlerini 60 günde 60 büyük projeye EYOF'a hazırlamıştır. 500 araçlık açık otopark, halka açık kafeteryalar ve küre restoran, pistlerde ve meydanlarda WC, tarihi mimaride mescitlerin inşa edildiği Palandöken'de ayrıca sıcak ve soğuk içecek istasyonları kurulmuştur. Son 3 yıldır kapalı olan bazı pistlerin de açıldığı kayak merkezinde 19 kilometre fiber altyapı kurulumu gerçekleştirilmiştir. Kar ve yağmur sularının bozduğu pistler elden geçirilmiş ve aynı sorunun bir daha yaşanmaması için tahliye kanalları oluşturulmuş ve çimlendirme yapılmıştır. Ayrıca gondol ve liftler başta olmak üzere tüm tesislerin bakım ve oranımı yapılmıştır. Pistlerdeki güvenlik noktaları yeniden ele alınarak, karla birlikte bariyer konulacak yerler belirlenmiştir. Pistlerdeki koruma bariyerlerinin yanında 100'ü aşkın kamera ile 7/24 gözlem altında olan

Palandöken'de arama kurtarma ve tahliye eylem planı hazırlanmıştır (Erzurum Büyükşehir, 2017: 8-9).

Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin EYOF ile ilgili bir diğer önemli katkısı da diplomatik alanda olmuştur. Özellikle bazı basın yayın organlarında çıkan haberler nedeniyle; 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında FETÖ ve diğer terör örgütleri ile mücadele amacıyla alınan tedbirler ve devam eden OHAL uygulaması gerekçe gösterilerek bazı ülkeler endişelerini dile getirmişlerdir. Örneğin Alman Olimpiyat Spor Birliği'nin (DOSB) tarafından açıklamada "Kış sporları sendikaları genç sporcularının güvenlikleriyle ilgili duydukları endişe nedeniyle, DOSB ile vardıkları fikir birliği neticesinde katılımdan vazgeçmiştir" denilmiştir. Letonya Olimpik Komitesi (LOK), Türkiye'deki "olağanüstü hal ve istikrarsız güvenlik durumu" gerekçesiyle Letonya'nın oyunlara katılımı iptal etmiştir (DW, 2017). Benzer endişeler, adaylık sürecinde de dile getirilmiştir. Süreç içerisinde organizasyonun Türkiye'den alınması veya iptal edilmesine ilişkin de bir takım spekülasyonlar çıkmıştır. Türkiye, organizasyonların iptal edilmemesi ve Erzurum'da yapılması yönünde çok aktörlük bir diplomatik çaba içerisine girmiştir. Dönemin Gençlik ve Spor Bakanı Akif Çağatay Kılıç, Türkiye'deki organizasyonlar için yabancı sporcuların gelmek istemediğine ya da organizasyonların farklı ülkeye alınmasına yönelik yerli ve yabancı basında yer alan iddialar hakkında 2016'da Fransa'da terör saldırısı düzenlenen Avrupa Futbol Şampiyonası'nı örnek vererek; "Londra, Paris, Berlin, Madrid, Roma ne kadar güvenliyse, Türkiye'deki kentler de en az o kadar güvenlidir. Terörün ne ülkesi vardır, ne şehri vardır, ne dini, ne ırkı vardır. Nerede, ne yapacağı belli olmaz diyoruz. Teröre karşı hep beraber durmalıyız. Biz organizasyonları başka yere alırsak teröristlerin istediklerini yapmış oluruz." şeklinde bir açıklama yapmıştır. (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2017). EYOF Erzurum 2017 ile ilgili özellikle de yurt dışında olumlu algı oluşturmaya bir tanıtım atağı başlatılmıştır. Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 26-29 Ocak 2017 tarihleri arasında İstanbul TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi'nde 55 ülkeden 450 tur operatörünün ağırlandığı ve 94 ülkeden 43.291 yerli, 3.379 yabancı olmak üzere 46.670 ziyaretçinin gezdiği dünyanın en büyük 5. Turizm fuarı olan 21. Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı'na (EMITT) EYOF Erzurum 2017 konseptiyle katılmıştır. Fuarda yer alan Erzurum standında, kentte gerçekleştirilen kış turizmi yatırımları ve kültürel tanıtımları yapılmıştır. Stantta oluşturulan ekranlar ve broşürlerle EYOF 2017 Erzurum için yerli ve yabancı turistler şehre davet edilmiştir (EYOF, 2017).

EYOF 2017 Erzurum organizasyonunun yapılacağı Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezleri'nde görev yapan personellerin organizasyona hazırlanması ve eğitimi de Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin koordinasyonunda gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen'in başkanlığını yaptığı Erzurum Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ERTAB) tarafından turizm sektöründe

görev alan yaklaşık 50 personele 20 gün süreyle mesleki İngilizce ve kişisel gelişim eğitimleri verilmiştir. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi ESMEK Eğitim Merkezleri'nde de 60 kursiyere turizm rehberliği eğitimi verilmiştir (Erzurum Büyükşehir Belediyesi, 2016).

Erzurum Büyükşehir Belediyesi, EYOF 2017 Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nda Büyükşehir Belediye Başkanı ile EYOF Erzurum 2017 Organizasyon Komitesi'nde de Genel Sekreter Yardımcısı düzeyinde temsil edilmiş olmasının yanında esas itibarıyla EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü bünyesinde oluşturulan Komite Direktörlükleri aracılığıyla, ciddi bir organizasyonel destek sağlamıştır. EYOF organizasyonlarının başarısında çok önemli yer tutan açılış ve kapanış seremonileri, Erzurum Büyükşehir Belediyesi Spor A.Ş. Genel Müdürü başkanlığındaki Seremoniler Direktörlüğü, ulaşım ile ilgili iş ve işlemler ise Erzurum Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanı başkanlığındaki Ulaşım Direktörlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 11).

Erzurum Valiliği tarafından 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 9/ç maddesi gereğince çıkarılan "2016-2017 Kış Mevsiminde Alınacak Tedbirler Ve Yürütülecek Faaliyetler İle İlgili Genel Emir" ile Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezleri ve bu merkezlerde bulunan pistlerde ve liftlerde (gondol, telesiyej vb.) her türlü tedbir ve önlemlerin alınması, kayak pistlerinin ezilerek kayağa hazır hale getirilmesi, kayakçıların can güvenliği açısından çığa karşı gerekli bütün tedbirlerin alınması, gazex, rasat, nivelog, ile ilgili bütün işlemlerin yürütülmesi, her türlü sağlık tedbirinin alınması, kayak esnasında yaralanan kayakçılara ilkyardım müdahalesi, sedyeli kar motoru vb. taşıma sağlık merkezlerine nakli, her türlü çığ kaybolma mekanik tesisler veya arazide mahsur kalma vb. olaylara müdahale, arama, kurtarma faaliyetlerinin koordinasyon ve yürütülmesi, kayak merkezlerinde bulunan yolların kar temizleme, tuzlama, araç parkı, güvenlik, asayiş ve trafik iş ve işlemlerinin koordinasyon ve yürütülmesi, suni kar sistemi ile ilgili bütün iş ve işlemlerin koordinasyonu ve yürütülmesi, Palandöken ve Konaklı kayak merkezlerinde yapılacak bütün yarışma, antrenman ve her türlü etkinlikler ile ilgili her türlü tedbir ve önlemlerin alınarak yürütülmesi, bu görevler ile ilgili gerekli Kayak Güvenlik ve Çığ Tespit Komisyonlarının kurulması ve yürütülmesi görevlerinin tamamı Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir.

EYOF 2017 Erzurum ile ilgili kentteki eleştirel yaklaşımlar; Büyükşehir Belediyesi dışındaki ilgili merkezî kurumların organizasyonu yeterince sahiplenmediği yönündedir. Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı'nın EYOF 2017 Erzurum organizasyonu ile ilgili tanıtım ve reklam çalışmaları yapması ve kentin organizasyon öncesi süslenmesi ve çok kısa sürede hazırlıkların olabildiğince tamamlanması yerel medyada ve Erzurum kamuoyunda olumlu karşılanmıştır (Çizmeli, 2017).

B. Erzurum Kentinin Diğer Paydaşlarının Etkisi ve Katkısı

Bütün EYOF programlarında, uluslararası, ulusal ve yerel paydaşlar organizasyonel sürecin bir parçasıdır. Kentin bir EYOF organizasyonuna aday olabilmesi her şeyden önce aday adaylık sürecinden itibaren o ülkenin Milli Olimpiyat Komitesi ile birlikte hareket etmesine bağlıdır (EOC, 2013: 4).

Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği'nin uluslararası paydaşı olduğu EYOF Erzurum 2017 organizasyonun en önemli ulusal paydaşları Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'dir. Ayrıca EYOF Erzurum 2017 Organizasyon Komitesi yer alan Türkiye Kayak Federasyonu, Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu ve Türkiye Buz Pateni Federasyonu da diğer ulusal paydaşlar arasında sayılabilir (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 11).

EYOF organizasyonun başarılı bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için yerel paydaşlar arasında güçlü bir iletişim ve işbirliğinin olması gerekmektedir. Bu nedenle Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü Hazırlık ve Düzenleme Kurullarının Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde oluşturulan organizasyon komitesinde başta Erzurum Büyükşehir Belediyesi ve Erzurum Valiliği olmak üzere; Atatürk Üniversitesi, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü ve Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası gibi kurum ve kuruluşların da temsilcileri yer almaktadır. Ayrıca, Genel Koordinatörlük bünyesinde kurulan direktörlükler de yerel paydaşların katılımıyla oluşmuştur. Erzurum EYOF 2017 organizasyonunda, paydaşlar arasında güçlü bir dayanışma ve işbirliği olduğu değerlendirilmektedir (Özünel, 2017). Genel Koordinatörlük, oyunlar başlayana kadar her gün çeşitli komitelerle bire bir, ayrıca her hafta Komite Direktörleri ile Genel Koordinasyon Toplantıları yaparak çalışmalarını planlamış ve yürütmüştür. Oyunlar sürecinde ise oyunların yönetim ve koordinasyonu, oyunlar köyünde kurulan ana operasyon merkezinden yürütülmüştür (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 13).

Özellikle yerel paydaşların her biri kendi uzmanlık alanları ile görev ve yetki alanları çerçevesinde EYOF 2017 Erzurum organizasyonuna destek vermişlerdir.

Erzurum Valiliği, EYOF 2017 organizasyonunun öncesi, sırası ve sonrasında gerekli asayiş ve güvenlik tedbirlerinin en üst düzeyde alınması ve olası afet, kaza, yaralanma ve ölüm vakalarının önlenmesine yönelik faaliyetleri koordine etmiştir. Bu çerçevede Erzurum Valiliği tarafından "2016-2017 Kış Mevsiminde Alınacak Tedbirler Ve Yürütülecek Faaliyetler İle İlgili Genel Emir" yayımlanmıştır. Erzurum'un sert kış şartlarında kentte yaşanabilecek her hangi bir olumsuzluğun organizasyona ve kentin imajına zarar vereceğinden, tedbirlerin ehemmiyetle uygulanması konusunda kentte bulunan kurumlar uyarılmıştır.

EYOF 2017 Erzurum etkinliğinin önemli paydaşlarından biri de Atatürk Üniversitesi'dir. Üniversite özellikle kültürel ve sosyal etkinlikler bağlamında, organizasyona destek vermiştir. Atatürk Üniversitesi Gençlik ve Bilim Anıtı'nda EYOF Sokağı adıyla bir etkinlik alanı oluşturulmuştur. Erzurum'un bakır işlemesi, eham, Oltu taşı, cağ kebabı gibi birçok yöresel ürünün yer aldığı EYOF sokağında, ayrıca çeşitli etkinlikler de düzenlenmiştir. Atatürk Üniversitesi tarafından etkinlikler kapsamında EYOF Çarşısı, Kardan Erzurum Sokağı, Kar ve Buz Heykel Sergileri, Atölye çalışmaları, Buz Tırmanışı, Tanıtım Stantları, Halk Dansları Gösterileri, Havai Fişek ve Işık Gösterileri ile Konserler yapılmıştır (Atatürk Üniversitesi Basın Merkezi, 2017).

EYOF 2017 Organizasyon Komitesi'nde yer alan Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası (ETSO), paydaşlar arasındaki tek özel sektör temsilcisidir. 13. Avrupa Gençlik Kış Olimpiyatları Festivali, ETSO tarafından kentin tanıtımına katkı sağlayacak ve katma değer kazandıracak bir organizasyon olarak görülmüş, Erzurum'un gerçek anlamda bir kış turizmi ve kış sporları merkezi olması için bu tür organizasyonların başarısının büyük önem taşıdığı ifade edilmiştir. EYOF 2017'i kurumsal olarak destekleyen Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası, özellikle savunuculuk, sponsorluk ve yerel aktörlerin organizasyonu sahiplenmesi bağlamında çeşitli katkılarda bulunmuştur (ETSO, 2016)

Yerel halkın organizasyonu sahiplenmesi ve organizasyon kapsamındaki açık etkinliklere katılması da kentin EYOF'daki başarısını olumlu yönde etkilemektedir. 4 bin 350 kişinin oyunlarda görev almak üzere gönüllü olmak için müracaat etmesi, Erzurum halkının da organizasyonu önemli ölçüde sahiplendiğini göstermektedir.

C. EYOF 2017'nin Erzurum Kentine Katkısı

EYOF 2017 organizasyonunun en önemli sonucu, Erzurum'un Avrupa'nın en önemli kış sporları merkezlerinden biri olduğunun tescillenmesi olmuştur. Organizasyonun çok kısa sürede yetiştirilmesi, sportif tesisler ve konaklama imkânları bakımından yüksek koşulların sağlanması, birinci sınıf mekânlar, konukseverlik ve organizatörlerin içten yaklaşımları, Avrupa Olimpiyat Komitesi (EOC) ve diğer katılımcı Milli Olimpiyat Komiteleri tarafından övgüyle bahsedilmiştir (EOC, 2017, s. 3-4). EOC Genel Sekreteri Raffaele Pagnozzi, 19 Şubat 2017'de yaptığı basın toplantısında "Erzurum, anılarımızda en iyi EYOF kış festivali olarak kalacak" demiştir (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2017).

2011 yılında yapılan Dünya Üniversite Kış Oyunları (UNIVERSIAD) için Erzurum'da yaklaşık 450 milyon dolar26 sadece tesis yatırımı yapılmış, bu tesislerin bakım ve onarımları yapılarak EYOF Erzurum 2017 organizasyonunda mevcut tesisler kullanılmıştır. Erzurum'da kamu yatırımlarının artmasında EYOF ve benzeri sportif organizasyonların önemli rolü bulunmaktadır. Erzurum'un sportif alt yapısının

güçlendirilmesi amacıyla 2016 yılında planlanan kamu yatırımlarının proje bedeli de yaklaşık 80 milyon TL civarında olmuştur (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2017).

EYOF Erzurum 2017 etkinliğinin çok önemli bir diğer katkısı da kentin tanıtımıdır. Organizasyonun resmi internet portalı olan <http://eyof2017erzurum.org> sitesine 129 ülkeden, 128.352 farklı ziyaretçi gelmiştir. Bu ziyaretçiler toplamda 594.506 farklı sayfayı görüntülemiştir. 1 aylık dönem içerisinde 22 Ocak 2017 - 22 Şubat 2017 tarih aralığında toplamda:

- 22.338.598 (22Milyon) istek gelmiştir (bir sayfada 1'den çok istek olabilir).
- Bu 22 Milyon isteğin 18.940.320 (18 Milyon)'u Dünyanın çeşitli yerlerinde konumlandırılmış olan CDN (Bulut Sunucular)'dan Cache halinde gönderilmiştir.
- Geriye kalan 3.398.278 (3 Milyon)'u EYOF Web sitesini barındıran sunucudan servis edilmiştir.

• Ziyaretçilerin web sitesinde toplam kalma ve ziyaret etme süreleri 2 Dakika 39 saniyedir. Mobil uygulamalar IOS ve Android platformlarında yayınlanmıştır. İki uygulama toplamda 12.214 kez indirilmiştir (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 194-197).

• Resmi web sitesinin yanı sıra resmi sosyal medya hesapları ilk kez bu kadar aktif ve etkili kullanılmıştır. Bu aktif ve etkili kullanım sayesinde ilk kez bu kadar çeşitli sosyal medya hesabı hayata geçirilmiş (Facebook, Twitter, Instagram, Turkcell BIP, YouTube) ve toplamda 101.000 aktif takipçiye ulaşılmıştır (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 216).

• Organizasyon süresi boyunca resmi web sayfasına 158 Türkçe ve 146 İngilizce görüntülü haber girişi sağlanmıştır. Ulusal ve yerel yazılı basında 1.812 haber çıktısı elde edilmiş, toplamda 173.202.467 kişilik erişim ve 6.157.555 TL reklam eşdeğeri sağlanmıştır. Ulusal ve yerel TV'de 604 görüntülü haber yayınlanmıştır. Dijital basında 17.532 haber çıktısı elde edilmiştir. Bu haberler 9.498.175 defa okunmuş, toplamda 2.088.000 TL reklam eşdeğeri görünürlük elde edilmiştir (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 208-209).

• Ulusal ve uluslararası medya kuruluşlarından toplam 184 kişi EYOF Erzurum 2017 için akredite olmuştur. Festivale dair bütün yayınlar, Olympic Channel ve eyof2017erzurum.org'un resmi youtube kanalında canlı olarak yayınlanmıştır. Yarışmalara dair yayınlar, TIVIBU Spor, TRTSpor, NTVSpor, BEİNSports, Sports TV ve Kardelen TV'de sporseverlerle buluşmuştur. EYOF Erzurum 2017' haber çalışması, Eurosport International'ın 54 ülkede 300 milyon kişiye ulaşan Pan European yayınında tek haber

programı olan 'DailyNews'ta yayınlanmıştır (EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü, 2017: 211).

• EYOF 2017'in Erzurum açısından çok önemli bir diğer katkısı da kentin güvenlik imajına ilişkindir. Bazı ülkeler tarafından Türkiye ve Erzurum'da ciddi güvenlik riskleri olduğuna ilişkin ciddi bir kara propaganda yapılmıştır. 05- 13 Mart tarihleri arasında Erzurum'da yapılması planlanan Dünya Gençler Curling Şampiyonası'nın organizasyona çok kısa bir süre kala Dünya Curling Federasyonu (WCF) tarafından bazı nedenlerle Erzurum'dan alınıp Danimarka'nın Kopenhag kentine verilmesi de bu yöndeki propagandaların ne denli etkili olduğunu göstermektedir. Zira bazı ülkelerin Milli Olimpiyat Komiteleri tarafından resmi olarak ifade edilen endişelerin giderilmesi amacıyla organizasyon çerçevesindeki güvenlik tedbirleri Türkiye tarafından artırılmıştır (EOC, 2017: 3). EYOF 2017 Erzurum organizasyonunun güvenlik bakımından herhangi bir problem yaşanmadan gerçekleştirilmesi, Türkiye'nin ve Erzurum'un imajına büyük katkı sağlamış ve bundan sonraki organizasyonlara ev sahipliği yapma noktasında kentin elini güçlendirmiştir.

• Organizasyon kente önemli bir turizm girdisi sağlamıştır. Avrupa Ulusal Olimpiyat Komitelerinin temsilcileri Atletler Köyü'nde, VIP Konuklar ve EOC Temsilcileri Family Hotel'de (Sway Otel) ve VIP Otel'de (Palan Otel) ağırlanmıştır. Ziyaretçi ve sporseverler için Organizasyon Komitesi tarafından Polat Erzurum Resort Hotel, Dedeman Palandöken Ski Lodge, Dedeman Palandöken, Otelzade gibi Erzurum'da bulunan oteller önerilmiştir (EYOF Erzurum 2017). Organizasyon döneminde Erzurum'da bulunan otellere yapılan rezervasyonlarda doluluk oranı %95'e ulaşmıştır (Hürriyet Gazetesi, 04.02.2017).

• EYOF 2017 Erzurum, kentin Türkiye'nin kış sporları merkezi imajını pekiştirmiştir. Erzurum, EYOF 2017'nin hemen ardından, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda organize edilen ve Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu tarafından yürütülen Üniversiteler Ligi (Ünilig) Kış Spor Oyunları'na ev sahipliği yapmıştır (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2013: 4). 21 - 26 Mart 2017 tarihleri arasında Erzurum'da yapılan kış oyunlarına 5 branşta, 33 üniversite ve toplam 720 sporcu katılmış; yönetim, teknik heyetler ve hakemler ile birlikte yaklaşık 1000 kişinin aktif olduğu organizasyonda karşılaşmalar, Palandöken Kayak Merkezi, Olimpik Buz Hokeyi Salonları, Kandilli Kayak Merkezi ve GHSİM Curling Arena'da yapılmıştır (TÜSF, 2017).

V.Sonuç

Son yıllarda Türkiye'nin küresel görünürlüğü belirgin bir biçimde artmıştır. Bu görünürlüğü sağlayan alanlardan biri de uluslararası spor organizasyonlarıdır.

Türkiye’de artan spor yatırımları ve ekonomik gelişmenin de bir sonucu olarak, 2005-2011 Formula 1 Istanbul Park, 2005 UEFA Champions League Final, 2005 World University Summer Games (Universiade), 2007 1st Black Sea Games, 2009 UEFA Cup Final, 2010 FIBA World Championship, 2011 World University Winter Games (Universiade), 2011 European Youth Summer Olympic Festival (EYOF), 2011 World Wrestling Championships, 2012 IAAF World Indoor Championships, 2012 The European Capital of Sports, 2012 Turkish Airlines World Golf Final, 2012 World Deaf Beach Volleyball Championships, 2013 17th Mediterranean Games, 2013 FIFA U-20 World Cup ve 2014 19th European Veterans Athletics Championship gibi prestijli uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapılmıştır. Bu uluslararası spor organizasyonlarından sonuncusu da 11-18 Şubat 2017 tarihleri arasında Erzurum’da yapılan Avrupa Gençlik Olimpik Festivali olmuştur.

Erzurum’da yapılan EYOF 2017 organizasyonu, -etkinlik tarihinin iki yıl öne çekilmesine rağmen- Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliği (EOC) tarafından en başarılı EYOF organizasyonu olarak değerlendirilmiştir. Suriye krizi, küresel terör tehdidi ve 15 Temmuz hain darbe girişiminin gölgesinde Türkiye’nin Doğu Anadolu Bölgesi sınırları içerisinde bulunan bir şehir olan Erzurum’da yapılan EYOF 2017’nin sorunsuz bir şekilde tamamlanması, gerek Türkiye’nin gerekse Erzurum’un uluslararası imajına önemli katkıda bulunmuştur.

EYOF 2017 Ev Sahibi Şehir Sözleşmesi, EOC ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Erzurum şehrini temsilen de Büyükşehir Belediye Başkanı imzalamıştır. Bu nedenle organizasyon her ne kadar Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ve Bakanlığın garantisi altında olsa da şehir adına bir yerel yönetim birimi olan Erzurum Büyükşehir Belediyesi taahhüt altına girmektedir.

Yerel yönetim ile merkezi idare ilişkisi, EYOF Erzurum 2017 organizasyonunun alınmasında ve başarılı bir biçimde gerçekleştirilmesinde rol oynayan önemli etkenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezlerinin, Özelleştirme İdaresi tarafından EYOF Erzurum 2017 organizasyonundan birkaç ay önce Erzurum Büyükşehir Belediyesi’ne devredilmesi bu ilişkinin en somut örneğidir.

EYOF Erzurum 2017 organizasyonu, Erzurum Büyükşehir Belediyesi’nin stratejik planında “Erzurum’u bölgesinde lider, yaşam kalitesi yüksek, modern, turizm ve spor başkenti haline getirmek” şeklinde yer alan kent vizyonunun bir parçasıdır. EYOF 2017’yi başka uluslararası organizasyonların izlemesi kaçınılmazdır. Nitekim 12 Nisan 2017 tarihinde Erzurum’a gelen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından, Erzurum, Erzincan ve Kars’ın 2026 Kış Olimpiyatları için ortak aday olmasına yönelik hazırlık yapıldığı açıklanmış ve devamında da bu yönde çalışmalara başlanmıştır.

Erzurum'un uluslararası alanda bir kış turizm ve spor merkezi olarak tanınması için çok önemli olan EYOF benzeri organizasyonlar, şehrin ticari marka değerini yükseltmekte ve yeni kent imajının ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. EYOF 2017 Erzurum kapsamındaki Alp Disiplini, Kayaklı Koşu, Snowboard, Biathlon ve Kayakla Atlama gibi kar sporları yarışmalarının yapıldığı Palandöken ve Konaklı kayak merkezlerinin Erzurum Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesinden sonra; bu bölge Büyükşehir Belediyesi tarafından Ejder 3200 Dünya Kayak Merkezi adıyla yeniden yapılandırılarak, uluslararası turizm pazarında yer alabilecek yeni bir destinasyon oluşturulmuş ve konaklama, kış sporları, safari, gezi, yiyecek-içecek, alışveriş vb. unsurları içeren güçlü bir kent markası oluşturulmuştur.

Yılın önemli bir bölümünü kar altında geçiren Doğu şehirlerimizde, sert iklim koşullarının bir dezavantaj olmaktan çıkarılıp bir avantaja ve zaman içerisinde de bir ekonomik değere dönüştürülmesinde Erzurum önemli örneklerden biridir. Bunda 1993 yılında kış turizmine yönelik kaynakların, iç ve dış turizmde değerlendirilmesi amacıyla Palandöken'i Kış Sporları Turizm Merkezi ilan eden, uluslararası spor organizasyonlarının ülkemize kazandırılmasına yönelik idari, mali ve fiziki imkanları seferber eden merkezi idarenin payı olduğu kadar, açtığı spor okullarıyla yerel halkı kış sporları konusunda teşvik eden, yerel spor kulüplerini destekleyen, stratejik plan ve uygulama planlarında bu yönde adımlar atan, gerekli alt yapı ve tesis yatırımlarını yaparak şehrin gelişme trendlerini belirleyen Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nin ve diğer yerel paydaşların da önemli rolü bulunmaktadır.

Kaynaklar

- Atatürk Üniversitesi Basın Merkezi.* (2017). *Atatürk Üniversitesi EYOF Sokağı Açılıyor*, <https://www.atauni.edu.tr/ata-turk-universitesi-eyof-sokagi-aciliyor>
- Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM).* (2019). EYOF Erzurum'da, <http://ayintarihi.byegm.gov.tr/turkce/haber/2019-eyof-erzurumda/72516>
- Batal, S. (2015). "Türkiye'de Sosyal Devlet Kavramının Dönüşümü: Sosyal Belediyecilik", *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 2, 215-238.
- Çakıcı, C. ve Gülser, Y. (2012). "2013 Akdeniz Oyunları Bağlamında Spor Etkinlikleri ve Olası Etkileri", *1. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, (ss. 2-15), Mersin.
- Çizmeli, O. (20.07.2017). Aylardır "geliyorum" diyen rezalet: EYOF, <http://www.erkhaber.com/yazar-yazi.php?YaziID=132>
- Deutsche Welle.* (20.07.2017). *Almanya ve Letonya Erzurum'a Sporcu Göndermiyor*,

<http://www.dw.com/tr/almanya-ve-letonya-erzuruma-sporcu-g%C3%B6ndermiyor/a-37399787>

Diyarbakırlıoğlu, K. ve Gürsoy, B. (2015). “Trading Places: How Turkey Can Join the Rich, Using Trade Policy”, *Alternatives: Turkish Journal Of International Relations*, Cilt 14, Sayı 4, 37 – 58.

Doğu, G. (25.07.2017). “Sporun Sosyal ve Ekonomik Faydaları, Sağlıklı Kentler Birliği Toplantısı Sunumu”, <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2012/09/SPORUN-SOSYAL-VE-EKONOM%0C4%0BQK-FAYDALARI.pdf>

EOC. (2012). Charter of the European Youth Olympic Festival, *EOC General Assembly*, Roma.

EOC. (2013). Guidelines For Applicant/Candidate NOCs/Cities For 2019, *Summer And Winter European Youth Olympic Festival*, Roma.

Erten, S. (2013). “Olimpiyat Kentleri ve Fiziksel Altyapı İnşasının Tarihçesi”, *ODA Dergisi TMMOM Mimarlar Odası Mersin Şubesi*, Sayı: 4, 17-21.

Eryılmaz, B. (2016). Kamu Yönetimi - Düşünceler, Yapılar, Fonksiyonlar, Politikalar, 9. Baskı, *Kocaeli: Umuttepe Yayınevi*.

Eryiğit, B.H. ve Yörükoğlu, F. (2011). “1980 Sonrası Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılanması Bağlamında Metropolitan Yönetim”, *Mevzuat Dergisi*, Yıl: 14, Sayı: 163, 1-18.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2015). *Büyükşehir Belediyesi ve İlçeleri Bilgilendirme Yayın Organı*, 23-30 Kasım 2015, Yıl: 1, Sayı: 21.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2016), *Büyükşehir Belediyesi ve İlçeleri Bilgilendirme Yayın Organı*, 4-10 Ocak 2016, Yıl: 2, Sayı: 27.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2017), *Büyükşehir Belediyesi ve İlçeleri Bilgilendirme Yayın Organı*, 02-08 Ocak 2017, Yıl: 3, Sayı: 79.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2016). *ERTAB'dan İngilizce ve Kişisel Gelişim Eğitimi*, <https://www.erkurum.bel.tr/GuncelHaber-ertab-dan-ingilizce-ve-kisisel-gelisim-egitimi/29/229654.html>

Erzurum Büyükşehir Belediyesi (2016), *Palandöken ve Konaklı Kayak Merkezleri Büyükşehir'e Devroldu*, <https://www.erkurum.bel.tr/GuncelHaber-palandoken-ve-konakli-kayak-merkezleri-buyuksehir-e-devroldu/29/152639.html>

Erzurum Büyükşehir Belediyesi (2015), *2017 Olimpiyat Bayrağı Erzurum'da*,
<https://www.erkurum.bel.tr/GuncelHaber-2017-olimpiyat-bayragi-erkurum-da/29/2448.html>

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2014). *2015 - 2019 Stratejik Plan*, Erzurum Büyükşehir Belediyesi Yayını.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi. (2017). *2016 Yılı Faaliyet Raporu*, Erzurum Büyükşehir Belediyesi Yayını.

Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası. (ETSO) (2016). *EYOF Koordinasyon Heyeti ETSO'nun Yemeğinde Buluştu*, <http://www.erkurumtso.org.tr/2016/09/09/eyof-koordinasyon-heyeti-etsonun-yemeginde-bulustu/>

European Olympic Committees. (2017). *EOC Newsletter 2017 January*, N. 168, EOC Head Office, Rome.

European Olympic Committees. (2017). *EOC Newsletter 2017 February*, N. 169, EOC Head Office, Rome.

European Olympic Committees. (2017). *EOC Newsletter 2017 March*, N. 170, EOC Head Office, Rome.

EYOF. (03.05.2017). *About The Eoc And The European Youth Olympic Festival*, <http://www.eyof.org/eoc-and-the-european-youth-olympic-festival-section-history/>

EYOF. (2016). *Crucial EOC General Assembly Concludes in Minsk*, <http://www.eyof.org/crucial-eoc-general-assembly-concludes-in-minsk/>

EYOF 2017 Erzurum EMITT'te. (2017).
<http://eyof2017erkurum.org/sayfa/detay/eyof-2017-erkurum-emittte/145>

EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü. (2017). *Avrupa Gençler Olimpik Kış Oyunları Faaliyet Raporu*, EYOF 2017 Erzurum Genel Koordinatörlüğü Yayını.

Fişne, M. ve Karagöz, Y. (2016). "Uluslararası Spor Organizasyonları İçin Gönüllü Motivasyonları Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması", *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1, Sayı:1, 1-16.

Güçer, E. ve Silik, E. C. (2016). "Uluslararası Spor Organizasyonlarının Sosyo-Kültürel Etkileri: 2013 Mersin XVII. Akdeniz Oyunlarına Yönelik Bir Uygulama", *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı: 36, 103-09.

Hürriyet Gazetesi. (01.06.2017). *Palandöken'de Yarıyıl Tatilinden Sonra EYOF*

Bereketi, <http://www.hurriyet.com.tr/palandokende-yari-yil-tatilinden-sonra-eyof-b-40355418>

İmamoğulları, B.C. (2012). *UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası Ev Sahibi*

Ülkenin Belirlenmesinde Stadyumların Etkisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karaca, S. (2012). “Türkiye ’deki Büyük Ölçekli Spor Organizasyonlarının

Kentin Kültürel Gelişimine Etkileri: Trabzon ve Erzurum Örnekleri”, *ODA Dergisi TMMOB Mimarlar Odası Mersin Şubesi*, Sayı 4, 42-47.

Karaca, S.ve Beyhan, B. (2017). “The Impact of Multi-Sport Events on the Developmental Dynamics of Cities: the Case of Erzurum, Trabzon and Mersin in Turkey”, *TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını*, Cilt 27, Sayı 1; 38-56.

Ortaylı, İ. (2011). *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri 1840-1880, 2.*

Baskı, *Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.*

Örmeci, O. (2016). *Olimpiyat Oyunları ve Türkiye,*

<http://politikaakademisi.org/2016/08/09/olimpiyat-oyunlari-ve-turkiye/>

Özünel, M. (15.06.2017). *Markalaşma Süreci ve EYOF,*

<http://www.nokta25.com/markalasma-sureci-ve-eyof-makale,84.html>

Resmi Gazete. (2017). *Merkezi Balıkesir İlinde Olmak Üzere “Yağlı Güreş*

Düzenleyen Kentler Birliği”nin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar,

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/06/20170603.htm>

Seçilmiş, K. (2004). *Antik Zamandan Günümüze Olimpiyat Oyunları, İstanbul:*

İllpress Basım ve Yayım San. Ve Tic. Ltd. Şti.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (02.06.2017). *Bakan Çağatay Kılıç AA Editör*

Masası'na Konuk Oldu, <http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/79532/bakan-cagatay-kilic-aa-editor-masasina-konuk-oldu.aspx>

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (01.06.2017). *Erzurum Anılarımızda En İyi EYOF Kış*

Festivali Olarak Kalacak, <http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/3/80138/erzurum-anilarimizda-en-iyi-eyof-kis-festivali-olarak-kalacak.aspx>

T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2017). *Erzurum İli 2016 Yılı Kamu Yatırımları,*

http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/il/2016/2016_25.pdf

TURSAB, (2015), *Spor Turizmi Raporu*,

https://www.tursab.org.tr/dosya/12195/tursab-spor-turizmi-raporu_12195_5670173.pdf

Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (TÜSF). (2017). *Üniliğ Erzurum Kış Spor*

Oyunları Sona Erdi, <http://universitetersporligi.org/haber/unilig-erzurum-kis-spor-oyunlari-sona-erdi>